

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) to długoterminowy program oszczędnościowy, który angażuje pracownika, pracodawcę oraz państwo. Umożliwia zaoszczędzanie środków na późniejsze lata, po osiągnięciu 60. roku życia. Jego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków oraz zwiększenie oszczędności emerytalnych pracowników. Szczegółowe regulacje dotyczące PPK można odnaleźć w ustawie z dnia 4 października 2018 roku o pracowniczych planach kapitałowych.

→ Wpłaty na konto PPK pochodzą od pracodawcy, pracownika i państwa. Pracodawca oraz pracownik przekazują do PPK wpłaty podstawowe ale mogą również przekazywać wpłaty dodatkowe. Wysokość wpłat jest uzależniona od wynagrodzenia pracownika. Pracodawca jest zobowiązany do finansowania wpłat podstawowych do PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia pracownika. Może także zdecydować o finansowaniu wpłaty dodatkowej w wysokości do 2,5% wynagrodzenia. Pracownik co miesiąc przeznaczają na PPK 2% swojego wynagrodzenia. Może także zadeklarować finansowanie wpłaty dodatkowej – w wysokości do 2% wynagrodzenia. Państwo dodaje do tej puli określone kwoty, które są uzależnione od dochodów pracowników. Oszczędzający przez co najmniej 3 miesiące otrzyma jednorazowo 250 zł wpłaty powitalnej, a kolejno co roku (po spełnieniu określonych warunków) otrzyma 240 zł.

→ PPK obejmowani są pełnoletni zatrudnieni pracujący na umowy, od których odprowadzane są obowiązkowe składki emerytalno-rentowe. Są to: pracownicy (osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę), osoby fizyczne wykonujące pracę nakładczą, członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych lub spółdzielni kółek rolniczych, osoby fizyczne - wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, członkowie rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji, osoby przebywające na urloпах wychowawczych lub pobierające zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

→ Osoby w wieku poniżej 55 lat trafiają do PPK automatycznie. Natomiast osoby, które ukończyły 70. rok życia, nie mogą przystąpić do PPK. Podmiot zatrudniający dokonuje wyboru instytucji finansowej zarządzającej prowadzenie PPK, która otwiera dla pracowników imienne rachunki, na których będą gromadzone oszczędności – prywatne rachunki PPK. Istnieje możliwość rezygnacji z uczestnictwa w PPK. Wówczas pracownicy muszą podpisać i przekazać podmiotowi zatrudniającemu odpowiednią deklarację.

Wszystkimi formalnościami zajmuje się pracodawca, którego obowiązkiem jest: wybór instytucji finansowej, za pośrednictwem której zostaną utworzone rachunki PPK. Decyzja zapadnie w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, a jeśli u pracodawcy taka nie działa, to z reprezentacją osób zatrudnionych, wyłonioną w trybie przyjętym u pracodawcy. Nadto, obowiązkiem pracodawcy jest podpisanie umowy o zarządzanie PPK z wybraną instytucją finansową, a także umowy o prowadzenie PPK na rzecz pracownika oraz przekazywanie wpłat do PPK, gromadzenie i archiwizacja dokumentacji dotyczącej PPK, a także przekazywanie pracownikom oraz wybranej instytucji finansowej informacji związanych z utworzonym PPK.

→ Środki zgromadzone na rachunku pozostają własnością uczestnika. Uczestnik PPK może w dowolnym czasie: bez podawania przyczyny dokonać zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku PPK, wypłacić do 25% środków zgromadzonych na rachunku PPK w przypadku swojej choroby, jego dziecka lub współmałżonka, wypłacić do 100% środków zgromadzonych na rachunku PPK z przeznaczeniem na wkład własny przy zaciąganiu kredytu hipotecznego.

→ Uczestnik będzie mógł wypłacić zgromadzone oszczędności z chwilą ukończenia 60. roku życia. W domyślnym wariancie – najkorzystniejszym podatkowo – otrzyma wówczas:

- jednorazową wypłatę, wynoszącą 25% zgromadzonych środków;
- pozostałe 75% oszczędności zostanie wypłacone w 120 miesięcznych ratach (jest możliwość zwiększenia liczby rat).

Wypłata wszystkich zgromadzonych środków w co najmniej 120 ratach, również będzie zwolniona z podatku. Natomiast każde zmniejszenie liczby rat poniżej 120, w których wypłacane będą środki – w tym wypłata całej kwoty jednorazowo (czyli w 1 racie) – będzie się wiązać z koniecznością zapłaty podatku od zysków kapitałowych.

MEDIACJA W PRAWIE RODZINNYM

Co to jest mediacja? W jakich sprawach można prowadzić mediację?

Mediacja jest polubownym sposobem na zakończenie sporu między uczestnikami mediacji i może być prowadzona we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody, tj. w sprawach, w których wynik zależy od woli stron. Prowadzenie mediacji jest dopuszczalne w szeroko rozumianych sprawach rodzinnych dotyczących pojednania małżonków (jeżeli w sprawach o rozwód i separację istnieją widoki na utrzymanie małżeństwa) alimentów, kontaktów z dziećmi, ustalenia władzy rodzicielskiej, mieszkania po rozstaniu małżonków, zamieszkania dziecka, wyboru szkoły dla dziecka, edukacji, czy opieki zdrowotnej.

→ Korzyści z mediacji

Mediacja jest sposobem na szybsze zakończenie sporu, w przypadku rozstania małżonków umożliwia im samodzielne decydowanie o relacjach między dziećmi. Niewątpliwie sprawy z zakresu prawa rodzinnego, a w szczególności sprawy rozwodowe wzbudzają w uczestnikach postępowania negatywne emocje oraz powodują silny stres, a mediacja ze względu na polubowny charakter zmniejsza obciążenie psychiczne związane z zaistniałą sytuacją konfliktową oraz umożliwia na utrzymanie wzajemnych relacji. Ponadto, ze względu na brak formalizmu mediacja pozwala na wszechstronne rozstrzygnięcie sprawy i uregulowanie najbardziej drobiazgowych kwestii.

→ Rodzaje mediacji

Wyróżniamy różne tryby skierowania sporu na drogę mediacji, jednakowoż w obu przypadkach do ich prowadzenia konieczna jest zgoda obu stron. Istnieją mediacje przedsądowe oraz sądowe. Mediacja przedsądowa jest prowadzona na skutek inicjatywy samych stron, które zwracają się do osoby bezstronnej i neutralnego mediatora w celu osiągnięcia kompromisu w spornej sprawie. Istnieje również mediacja sądowa, która jest prowadzona na skutek wydania przez sąd postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji. W toku postępowania sądowego strony mogą na każdym etapie postępowania złożyć wniosek o przeprowadzenie mediacji.

→ Mediator

Mediator to osoba godna zaufania, mająca odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju. Mediatora wspólnie wybierają strony albo sąd. Mediatorem nie może być sędzia, za wyjątkiem sędziów w stanie spoczynku.

→ Czas trwania mediacji

Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia sądu kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację. Kierując strony do mediacji sąd wyznacza czas jej trwania na okres do trzech miesięcy. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin na przeprowadzenie mediacji może zostać przedłużony, jeśli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy.

→ Zasady prowadzenia mediacji

Po otrzymaniu postanowienia sądu mediator ustala termin i miejsce posiedzenia mediacyjnego. Postępowanie mediacyjne nie jest jawne. Mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji. Strony mogą zwolnić mediatora i inne osoby biorące udział w postępowaniu z tego obowiązku. Istotnym pozostaje, że bezskuteczne jest powoływanie się w toku dalszego postępowania sądowego lub przed sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

→ Protokół z przebiegu mediacji

Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator. Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie.

→ Ugoda zawarta przed mediatorem a postępowanie sądowe

Jeżeli zawarto ugodę przed mediatorem sąd na wniosek strony przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem. Sąd nie zatwierdzi ugody zawartej przed mediatorem, jeżeli ugodą jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, ma moc prawną ugody zawartej przed sądem. Ugoda zawarta przed mediatorem, którą zatwierdzono przez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym. Wszczęcie postępowania mediacyjnego przerywa bieg przedawnienia roszczeń i przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie nie zostanie zakończone.

→ Koszty mediacji

Co istotne, koszty mediacji są niższe niż koszty sądowe prowadzone z pełnym prowadzeniem postępowania. Mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu wydatków związanych z przeprowadzeniem mediacji. Wynagrodzenie i zwrot wydatków obciążają strony (zazwyczaj po połowie). Jeżeli ugodą została zawarta po wszczęciu postępowania sąd zwraca z urzędu trzy czwarte uiszczonyj opłaty od pisma wszczynającego postępowanie.

STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU

W przypadku śmierci osoby bliskiej, po której dziedziczymy lub możemy dziedziczyć dla uregulowania kwestii dziedziczenia konieczne jest przeprowadzenie stwierdzenia nabycia spadku. Obowiązujące przepisy przewidują dwie dopuszczalne formy przeprowadzenia postępowania spadkowego – przed sądem i przed notariuszem.

→ stwierdzenie nabycia spadku oraz poświadczenie dziedziczenia **nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy** od otwarcia spadku (dnia zgonu), chyba że wszyscy znani spadkobiercy **złożyli już lub złożą (przed sądem lub notariuszem) oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku**

→ PRZED SĄDEM:

- postępowanie wszczynane na wniosek, składany do sądu rejonowego właściwego dla ostatniego miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy,
- opłata od wniosku 50 zł + 5 zł opłaty za wpis do rejestru spadkowego,
- konieczność wskazania we wniosku możliwych spadkobierców i ich adresów (alternatywa – wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie sądu),
- postępowanie toczy się z udziałem wszystkich możliwych spadkobierców ustawowych i testamentowych (jako uczestników),
- wymagane złożenie zapewnienia spadkowego przez co najmniej 1 spadkobiercę (alternatywa – wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie),
- w zapewnieniu spadkowym składa się oświadczenie co do wszystkiego, co jest wiadome o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi;
- sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą, czy spadkodawca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje, jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia,
- po przeprowadzeniu postępowania sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku
- od postanowienia przysługuje apelacja

→ PRZED NOTARIUSZEM:

- może obejmować dziedziczenie ustawowe lub testamentowe (z wyłączeniem dziedziczenia na podstawie testamentów szczególnych)
- konieczność spisania protokołu dziedziczenia w obecności wszystkich osób zainteresowanych (potencjalni spadkobiercy ustawowi lub testamentowi)
- w protokole dziedziczenia zamieszcza się w szczególności:
 - 1) zgodne żądanie poświadczenia dziedziczenia złożone przez osoby biorące udział w spisywaniu protokołu;
 - 2) oświadczenia o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi;
 - 3) oświadczenia o znanych testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów;
 - 4) oświadczenia, że w odniesieniu do spadku nie zostało uprzednio wydane postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku i nie toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ani nie został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia;
 - 5) oświadczenia, czy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne oraz który spośród spadkobierców powołanych do spadku z ustawy odpowiada warunkom przewidzianym do dziedziczenia gospodarstwa rolnego;
 - 6) oświadczenia o obywatelstwie i miejscu zwykłego pobytu spadkodawcy w chwili śmierci;
 - 7) oświadczenia, czy były składane oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego, czy zostało wydane orzeczenie dotyczące niegodności spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, oraz czy były zawierane umowy z przyszłym spadkodawcą w przedmiocie zrzeczenia się dziedziczenia po nim;
 - 8) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
 - 9) oświadczenie odbierane w toku czynności o tym, czy w skład spadku wchodzi własność lub wieczyste użytkowanie nieruchomości położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub udziały, akcje lub ogół praw i obowiązków w spółce handlowej będącej właścicielem lub wieczystym użytkownikiem nieruchomości położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile nie zostało ono już złożone w toku wcześniejszych czynności - jeżeli w kręgu osób zainteresowanych znajduje się cudzoziemiec w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców;
 - 10) oświadczenie, czy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo w spadku objęte zarządzeniem sukcesyjnym.
- po spisaniu protokołu dziedziczenia notariusz sporządza **akt poświadczenia dziedziczenia (APD)**,
- APD nie sporządza się jeśli istnieją wątpliwości co do istnienia jurysdykcji krajowej, treści właściwego prawa obcego, osoby spadkobiercy i wysokości udziałów w spadku lub tożsamości zapisobiercy windykacyjnego i przedmiotu zapisu

PRZYJĘCIE I ODRZUCENIE SPADKU

→ w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania spadkobierca może:

- przyjąć spadek **wprost** – z odpowiedzialnością za długi spadkowe
- przyjąć spadek **z dobrodziejstwem inwentarza** - z ograniczeniem odpowiedzialności za długi spadkowe
- **odrzuć** spadek – spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku

→ brak złożenia oświadczenia o przyjęciu / odrzuceniu spadku w ww. terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza

→ jeżeli przed złożeniem oświadczenia i upływem terminu na jego złożenie spadkobierca zmarł - oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone przez jego spadkobierców – termin do jego złożenia nie może się skończyć wcześniej aniżeli termin do złożenia oświadczenia co do spadku po zmarłym spadkobiercy

→ spadkobierca powołany do spadku zarówno z mocy testamentu, jak i z mocy ustawy może spadek odrzucić jako spadkobierca testamentowy, a przyjąć spadek jako spadkobierca ustawowy

→ oświadczenie składa się przed sądem lub notariuszem, nie może być ono odwołane, ani złożone z zastrzeżeniem terminu lub pod warunkiem

→ FORMA OŚWIADCZENIA

- **ustnie** lub **na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym**
- możliwe złożenie oświadczenia przez pełnomocnika - pełnomocnictwo do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku powinno być pisemne z podpisem urzędowo poświadczonym

→ MOŻLIWOŚĆ WZRUSZENIA OŚWIADCZENIA

- jeżeli spadkobierca odrzucił spadek z pokrzywdzeniem wierzycieli, każdy z wierzycieli, którego wierzytelność istniała w chwili odrzucenia spadku, może żądać, ażeby odrzucenie spadku zostało uznane za bezskuteczne w stosunku do niego według przepisów o ochronie wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika, **TERMIN – 6 MIESIĘCY** od chwili powzięcia wiadomości o odrzuceniu spadku, lecz **nie później niż przed upływem trzech lat** od odrzucenia spadku
- od skutków złożenia lub braku złożenia oświadczenia o przyjęciu / odrzuceniu spadku można się uchylić – o ile zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, przy czym:
 - 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem (wymaga zatwierdzenia przez sąd);
 - 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca